

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/162/2007

STOSUNEK DO OBECNOŚCI ŻOŁNIERZY POLSKICH W IRAKU I AFGANISTANIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

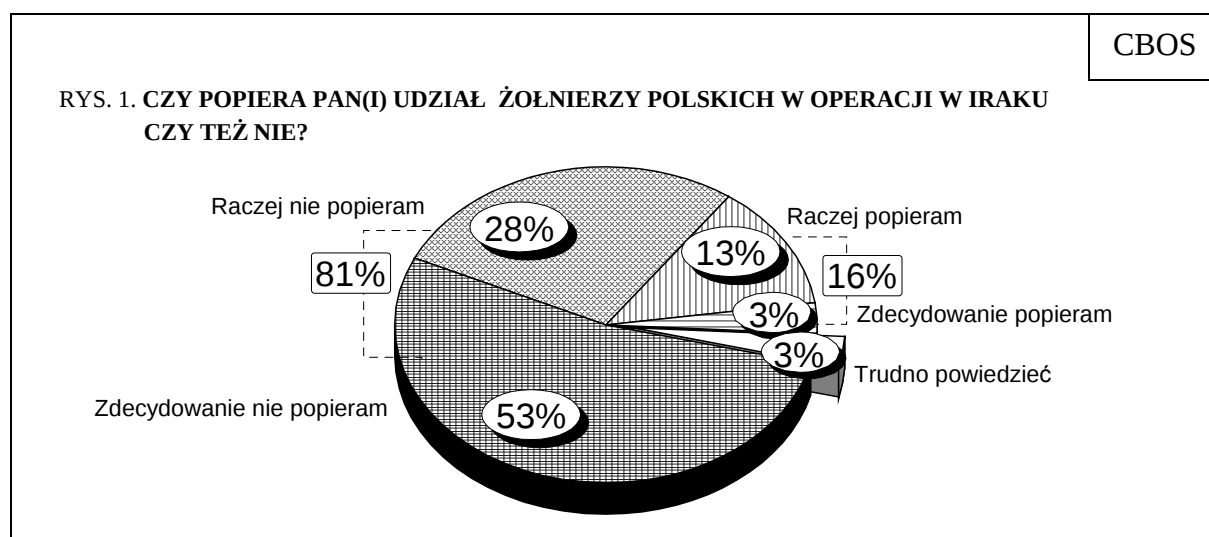
WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Zdecydowana większość badanych (81%) dystansuje się od udziału polskich żołnierzy w misji stabilizacyjnej w Iraku. Swoje poparcie dla tego przedsięwzięcia deklaruje zaledwie co szósty Polak (16%)¹.

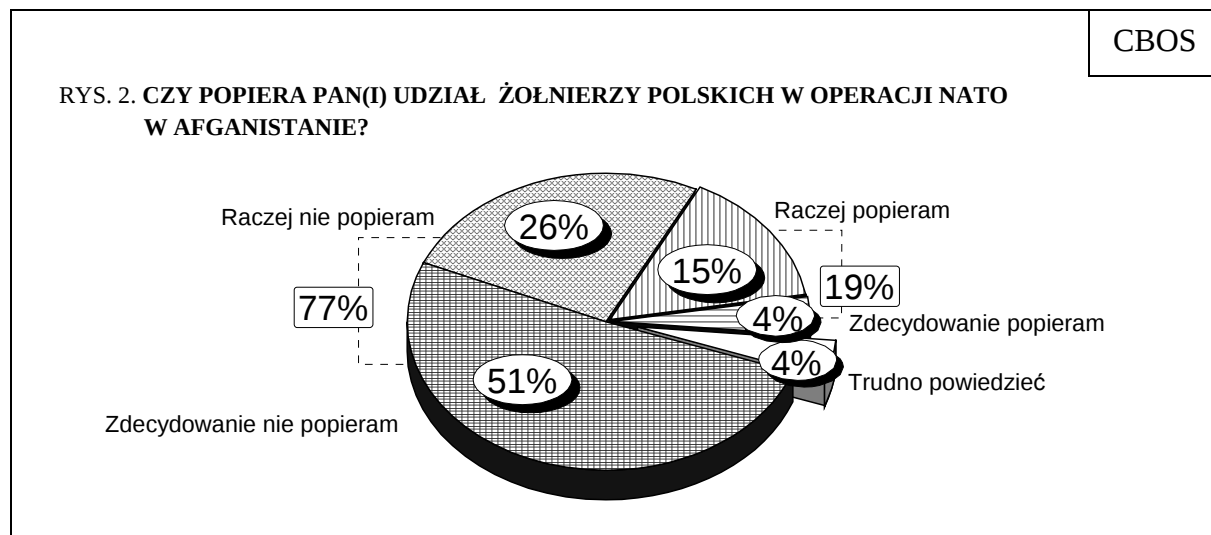
Tak niski stopień poparcia dla militarnej obecności Polski w Iraku pozostaje niezmienny od połowy bieżącego roku. Wcześniej, mimo że akceptujący tę obecność zawsze byli w mniejszości, do wiosny 2004 roku stanowili ponad jedną trzecią badanych, a w ciągu następnego roku (od kwietnia 2004 do marca 2005) mniej więcej jedną czwartą. Od maja 2005 roku do stycznia 2007 roku udział żołnierzy polskich w misji stabilizacyjnej w Iraku popierał jeszcze co piąty respondent.

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (209) przeprowadzono w dniach 10 – 14 października 2007 roku na liczącej 1385 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań																											
	VI II	IX	X	X I	X II	I	II	III	IV	V	VI	VI I	VI II	IX	X	XI	XI I	I	II	III	V	X II	I	I	VI	VIII	X	
	'03					'04										'05					'06	'07						
	w procentach																											
Zdecydowanie popieram	9	13	13	0	2	15	2	1	2	8	9	8	0	8	8	8	9	9	0	7	6	7	7	5	3	5	3	
Raczej popieram	25	27	24	8	1	27	3	5	7	5	9	5	6	7	5	6	8	9	8	1	4	1	16	15	12	12	13	
POPIERAM	34	40	37	8	3	42	5	6	9	2	8	3	6	5	3	4	7	8	8	0	2	23	20	15	17	16		
Raczej nie popieram	27	23	26	1	5	2	4	5	6	1	0	2	4	2	2	3	3	2	2	9	4	9	29	29	32	30	28	
Zdecydowanie nie popieram	33	30	31	6	7	1	6	5	0	3	6	1	6	9	2	9	5	4	4	0	1	3	43	48	49	50	53	
NIE POPIERAM	60	53	57	6	6	5	6	6	6	7	6	7	7	7	7	6	6	6	6	7	7	72	77	81	80	81		
Trudno powiedzieć	6	7	6	5	5	5	6	4	5	4	5	4	5	4	3	4	5	4	5	3	5	6	5	4	4	3	3	

Bardzo podobnie kształtuje się stosunek do zaangażowania polskich żołnierzy w operację NATO w Afganistanie.

Stosunek do udziału Polaków w natowskiej operacji w Afganistanie w zasadzie pozostaje niezmienny od początku bieżącego roku. Po nieznacznym wzroście poparcia we wrześniu obecnie obserwujemy jego spadek ponownie do poprzedniego poziomu. Warto przypomnieć, że w pierwszej fazie tej operacji przeważali badani popierający udział w niej polskich żołnierzy.

Tabela 2

Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	XII 2001		I 2002		II 2002*		IV 2002		I 2007		VI 2007		VII 2007		IX 2007		X 2007	
	w procentach																	
Zdecydowanie popieram	17	45	16	43	19	47	22	57	5	20	3	17	4	18	5	22	4	19
Raczej popieram	28		27		28		35		15		14		14		17		15	
Jest mi to obojętne	5		8		7		7		-		-		-		-		-	
Raczej nie popieram	23		24		22		18		30		30		27		32		26	
Zdecydowanie nie popieram	21	44	19	43	20	42	14	32	45	75	48	78	50	77	40	72	51	77
Trudno powiedzieć	6		6		5		4		5		5		5		6		4	

* Do lutego 2002 pytanie brzmiało: „Zaplanowano wyjazd 300 polskich żołnierzy do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?”, natomiast w kwietniu 2002 jego treść była następująca: „W połowie marca grupa polskich żołnierzy wyjechała do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?” Od stycznia 2007 pytanie zadawane jest w obecnym brzmieniu

Akceptację obecności polskich żołnierzy zarówno w Iraku, jak i w Afganistanie stosunkowo najczęściej wyrażają ludzie młodzi. W obydwu przypadkach jest ona stosunkowo najwyższa wśród badanych poniżej 25 roku życia (28% Irak, 31% Afganistan), a tylko niewiele niższa wśród mających od 25 do 34 lat. Następnie spada dość wyraźnie, a w najstarszej grupie wieku nie przekracza 10%.

Poparcie to różnicuje się także w zależności od stopnia zadowolenia z własnej sytuacji materialnej. Badani, którzy oceniają swoje warunki życia jako dobre, w obydwu przypadkach dwukrotnie częściej niż niezadowoleni z tych warunków wyrażają akceptację. Co ciekawe, jednocześnie obiektywny wyznacznik sytuacji materialnej – dochód na osobę w rodzinie – nie wpływa jednoznacznie na stanowisko w omawianej sprawie.

Można zauważyć różnicę w poparciu, szczególnie w stosunku do udziału w afgańskiej operacji NATO, w zależności od sympatii politycznych. Badani deklarujący poglądy prawicowe lub centrowe dwukrotnie częściej popierają udział Polaków w operacji NATO w Afganistanie niż zdeklarowani lewicowcy. W stosunku do obecności polskiej w Iraku różnicę tę również obserwujemy, choć jest ona nieco mniejsza (patrz tabele aneksowe).

W konsekwencji stosunek elektoratów poszczególnych partii politycznych jest zróżnicowany. W obydwu przypadkach szczególnie niskim poparciem wyróżniają się zwolennicy LiD.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty*	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	22	76	2
PiS	19	79	2
PSL	19	80	1
LiD	10	87	3
Niezdecydowani	14	81	5
Niezamierzający głosować	11	86	3

*Według deklaracji z 10–14 października '07, tj. na tydzień przed wyborami

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	26	69	5
PiS	23	74	3
PSL	19	76	5
LiD	9	88	3
Niezdecydowani	14	77	9
Niezamierzający głosować	13	83	4

*Według deklaracji z 10–14 października '07, tj. na tydzień przed wyborami

Zarówno polską obecność wojskową w Iraku, jak i udział w operacji natowskiej w Afganistanie częściej popierają badani deklarujący duże lub bardzo duże zainteresowanie polityką.

Tabela 5

Zainteresowanie polityką	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Bardzo duże	29	70	1
Duże	25	73	2
Średnie	16	82	2
Nikłe, niewielkie	13	84	3
Żadne	10	84	6

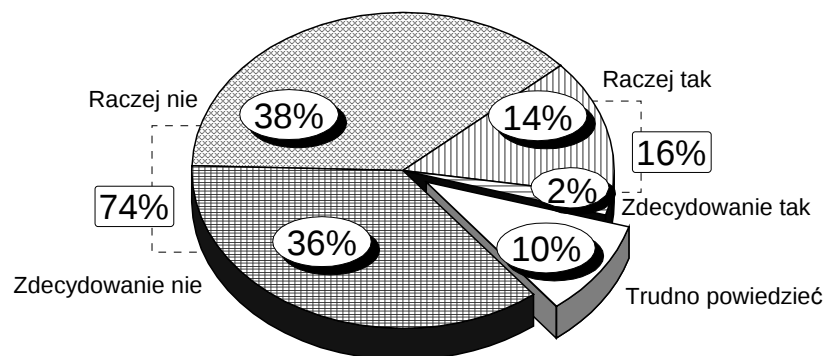
Tabela 6

Zainteresowanie polityką	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Bardzo duże	26	68	6
Duże	29	69	2
Średnie	19	78	3
Nikłe, niewielkie	15	81	4
Żadne	13	79	8

Brak poparcia dla udziału polskich żołnierzy w operacjach militarnych w Iraku i Afganistanie wiąże się z dominacją przekonania, że zarówno w jednym, jak i drugim przypadku operacje te nie osiągną zakładanego celu, czyli nie doprowadzą do pokoju w tych krajach.

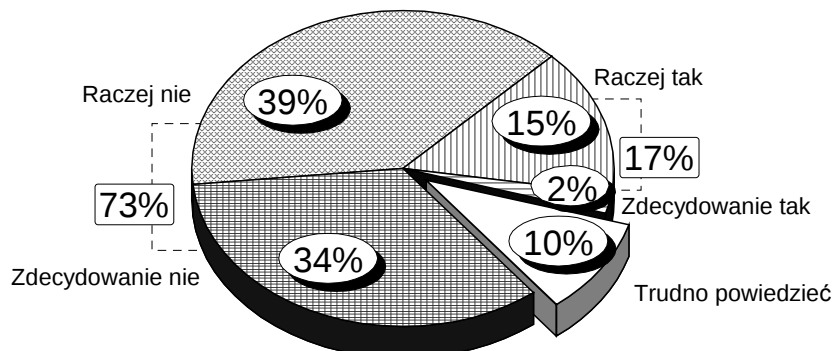
CBOS

RYS. 3. CZY UWAŻA PAN(I), ŻE OPERACJA WOJSKOWA STANÓW ZJEDNOCZONYCH I ICH SOJUSZNIKÓW W IRAKU PRZYCZYNI SIĘ DO ZAPANOWANIA POKOJU W TYM KRAJU CZY TEŻ NIE?

CBOS

RYS. 4. CZY UWAŻA PAN(I), ŻE OPERACJA NATO W AFGANISTANIE PRZYCZYNI SIĘ DO ZAPANOWANIA POKOJU W TYM KRAJU CZY TEŻ NIE?

Osoby przekonane, że podejmowane w Iraku i Afganistanie operacje militarne nie osiągną celu, niemal powszechnie sprzeciwiają się udziałowi żołnierzy polskich w tych przedsięwzięciach. Optymiści natomiast w większości udzielają swego poparcia. Równocześnie jednak znaczna część badanych, nawet jeśli sądzi, że podejmowane działania mogą przyczynić się do zaprowadzenia pokoju w tych krajach, nie popiera zaangażowania Polski w te operacje. W przypadku Iraku takie stanowisko zajmuje co trzeci optymistą, w przypadku Afganistanu co czwarty.

Tabela 7

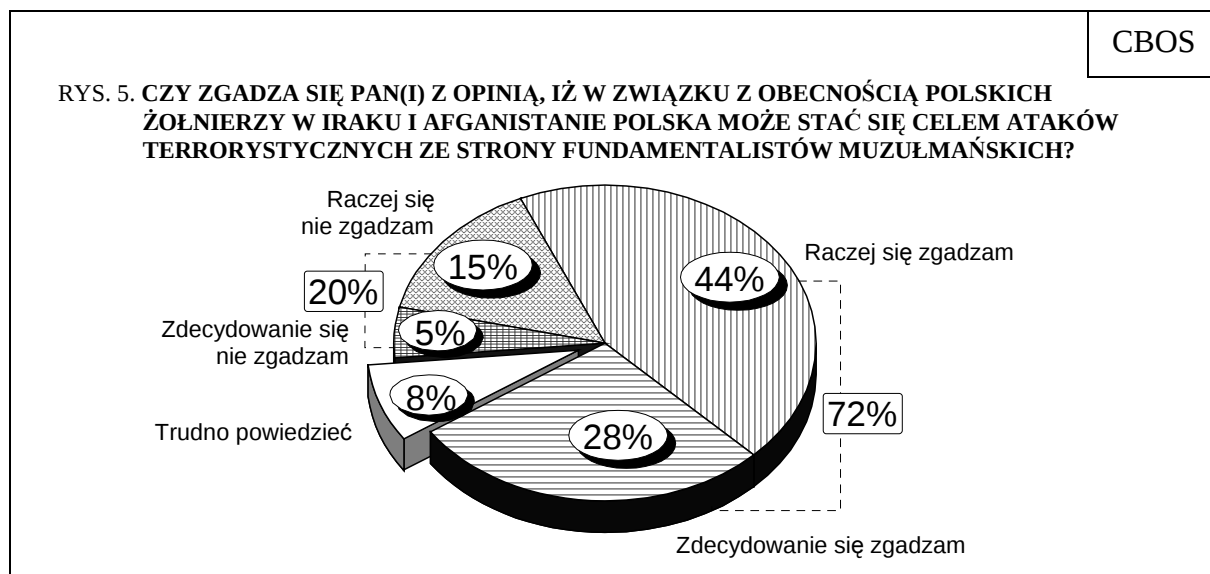
Czy uważa Pan(i), że operacja wojskowa Stanów Zjednoczonych i ich sojuszników w Iraku przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju czy też nie?	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	63	35	2
Nie	6	93	1
Trudno powiedzieć	15	67	18

Tabela 8

Czy uważa Pan(i), że operacja NATO w Afganistanie przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju czy też nie?	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	72	26	2
Nie	7	92	1
Trudno powiedzieć	18	57	25

POCZUCIE ZAGROŻENIA TERRORYZMEM

Blisko trzy czwarte Polaków (72%) zgadza się z opinią, że w związku z obecnością żołnierzy polskich w Iraku i Afganistanie Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich. Co piąty badany (20%) nie spodziewa się takiego zagrożenia.

Obawę przed atakami terrorystycznymi nieco rzadziej od pozostałych wyraża młodzież i osoby z wyższym wykształceniem, a także respondenci zadowoleni ze swojej sytuacji materialnej (patrz tabele aneksowe). W ciągu ostatnich dwóch lat nieco zmalała obawa przed atakami terrorystycznymi na cele w Polsce.

Tabela 9

Czy zgadza się Pan(i) z opinią, że Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich?*	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	III	IV	VI	VII	VIII	IX	X	VIII	X	I	X
	'03							'04							'05	'06	'07	
	w procentach																	
Zdecydowanie się zgadzam	13	24	18	15	26	37	26	50	48	41	44	45	49	48	34	34	32	28
Raczej się zgadzam	40	44	44	43	44	38	45	37	38	40	39	36	34	34	49	45	42	44
ZGADZAM SIĘ	53	68	62	58	70	75	71	87	86	81	83	81	83	82	83	79	74	72
Raczej się nie zgadzam	30	18	23	25	16	14	17	7	8	11	10	9	9	10	11	12	15	15
Zdecydowanie się nie zgadzam	9	5	4	8	6	4	4	2	3	3	3	4	4	3	2	4	5	5
NIE ZGADZAM SIĘ	39	23	27	33	22	18	21	9	11	14	13	13	13	13	13	16	20	20
Trudno powiedzieć	9	8	11	9	9	6	8	4	4	5	4	6	4	5	4	5	6	8

* Od lipca 2003 do października 2004 pytanie zawierało passus: w związku z obecnością polskich żołnierzy w Iraku. Obecnie pytanie brzmi: „Czy zgadza się Pan(i) z opinią, że wskutek udziału żołnierzy polskich w misjach w rejonach konfliktów Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony sił zaangażowanych w któryś z tych konfliktów?”

Warto natomiast zauważyć, że obawa przed tym, że Polska może się stać celem ataków terrorystycznych, stosunkowo w niewielkim stopniu wpływa na stosunek do polskiej obecności wojskowej w Iraku i Afganistanie.

Tabela 10

Czy zgadza się Pan(i) z opinią, iż w związku z obecnością polskich żołnierzy w Iraku i Afganistanie Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich?	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zgadzam się	14	85	1
Nie zgadzam się	27	70	3
Trudno powiedzieć	8	71	21

Tabela 11

Czy zgadza się Pan(i) z opinią, iż w związku z obecnością polskich żołnierzy w Iraku i Afganistanie Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich?	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zgadzam się	16	82	2
Nie zgadzam się	29	67	4
Trudno powiedzieć	12	63	25

★

★

★

Poparcie Polaków dla udziału polskich żołnierzy w operacjach w Iraku i Afganistanie jest niewielkie. Trzeba zaznaczyć, że na opinie w tej sprawie nie wpływają w zasadzie różnice w charakterze zobowiązań, z jakich wynika obecność polskich żołnierzy w jednym i drugim kraju. Dotyczy to także osób deklarujących bardzo duże lub duże zainteresowanie polityką.

Warto podkreślić, że na stosunek do obecności wojskowej Polski w tych krajach w niewielkim stopniu wpływa obawa przed tym, że Polska może się stać celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji w Iraku
czy też nie?

(%)

	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	81	3	1382
Płeć				
Mężczyźni	22	76	2	657
Kobiety	10	86	3	725
Wiek				
18-24 lat	28	68	3	189
25-34	23	75	2	263
35-44	16	81	2	201
45-54	12	86	2	271
55-64	11	87	2	203
65 lat i więcej	8	88	5	255
Miejsce zamieszkania				
Wieś	16	80	4	513
Miasto do 20 tys.	13	86	0	189
20-100 tys.	17	81	2	263
101-500 tys.	16	81	2	226
501 tys.i więcej mieszk.	18	80	2	190
Wykształcenie				
Podstawowe	9	88	4	366
Zasadnicze zawodowe	18	80	2	351
Średnie	19	78	3	469
Wyższe	18	80	2	196
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	15	84	1	99
Prac.umysł.niż.szczebla	21	75	4	146
Pracownicy fiz.- umysł.	19	81	1	99
Robotnicy wykwalifikowani	21	78	1	149
Robotnicy niewykwalifik.	15	85	0	94
Rolnicy	8	92	0	44
Pracujący na własny rach.	21	75	4	69
Bierni zawodowo				
Renciści	10	83	7	117
Emeryci	9	88	3	322
Uczniowie i studenci	27	69	3	94
Bezrobotni	20	79	1	92
Gospodynie domowe i inni	15	82	4	58
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	18	79	3	227
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	17	83	0	100
sekt. pryw. poza rolnict.	20	78	2	323
prywatnym gosp. rolnym	10	90	0	55
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	19	80	1	85
301-500	16	83	1	148
501-900	12	85	3	335
901-1200	18	79	3	177
Powyżej 1200 zł	19	80	0	176
Ocena własnych war. mater.				
Złe	11	85	4	298
Średnie	14	84	3	638
Dobre	22	76	2	445
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	14	80	6	77
Raz w tygodniu	16	82	2	678
1-2 razy w miesiącu	17	78	5	236
Kilka razy w roku	16	82	1	256
W ogóle nie uczestniczy	17	81	2	132
Poglądy polityczne				
Lewica	12	85	3	207
Centrum	19	79	1	406
Prawica	19	80	1	470
Trudno powiedzieć	10	84	6	298

Tabela 2. Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?

(%)

	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	77	4	1382
Płeć				
Mężczyźni	25	72	3	657
Kobiety	12	82	5	725
Wiek				
18-24 lat	31	64	6	189
25-34	28	69	3	263
35-44	18	79	3	201
45-54	15	83	2	271
55-64	13	85	2	203
65 lat i więcej	9	83	8	255
Miejsce zamieszkania				
Wieś	18	77	5	513
Miasto do 20 tys.	15	83	2	189
20-100 tys.	20	75	4	263
101-500 tys.	20	76	5	226
501 tys.i więcej mieszk.	19	78	3	190
Wykształcenie				
Podstawowe	13	82	6	366
Zasadnicze zawodowe	20	77	3	351
Średnie	21	75	4	469
Wyższe	20	77	3	196
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	19	79	2	99
Prac.umysł.niż.szczebla	20	75	5	146
Pracownicy fiz.- umysł.	27	72	1	99
Robotnicy wykwalifikowani	24	73	3	149
Robotnicy niewykwalifik.	18	82	0	94
Rolnicy	11	86	3	44
Pracujący na własny rach.	29	63	8	69
Bierni zawodowo				
Renciści	13	79	8	117
Emeryci	9	85	6	322
Uczniowie i studenci	30	64	6	94
Bezrobotni	25	73	2	92
Gospodynie domowe i inni	14	85	1	58
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	18	78	4	227
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	22	75	2	100
sekt. pryw. poza rolnict.	26	72	3	323
prywatnym gosp. rolnym	14	83	2	55
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	22	75	3	85
301-500	18	80	2	148
501-900	15	80	5	335
901-1200	22	74	4	177
Powyżej 1200 zł	23	76	1	176
Ocena własnych war. mater.				
Złe	13	83	4	298
Średnie	16	80	4	638
Dobre	25	70	5	445
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	14	76	10	77
Raz w tygodniu	17	79	4	678
1-2 razy w miesiącu	21	75	4	236
Kilka razy w roku	20	77	3	256
W ogóle nie uczestniczy	19	77	4	132
Poglądy polityczne				
Lewica	11	84	5	207
Centrum	22	75	3	406
Prawica	22	76	2	470
Trudno powiedzieć	13	77	9	298

Tabela 3. Czy zgadza się Pan(i) z opinią, iż w związku z obecnością polskich żołnierzy w Iraku i Afganistanie Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich?

(%)

	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	72	20	8	1371
Płeć				
Mężczyźni	71	25	5	653
Kobiety	74	16	10	718
Wiek				
18-24 lat	62	32	6	189
25-34	74	21	5	260
35-44	76	20	4	199
45-54	72	21	7	271
55-64	76	17	7	200
65 lat i więcej	73	12	15	252
Miejsce zamieszkania				
Wieś	73	17	10	511
Miasto do 20 tys.	72	23	4	189
20-100 tys.	71	19	10	261
101-500 tys.	71	22	7	219
501 tys.i więcej mieszk.	73	25	2	190
Wykształcenie				
Podstawowe	72	15	14	360
Zasadnicze zawodowe	76	17	6	348
Średnie	73	22	5	466
Wyższe	65	31	4	196
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	68	29	3	99
Prac.umysł.niż.szczebła	67	29	4	146
Pracownicy fiz.- umysł.	80	17	3	99
Robotnicy wykwalifikowani	75	21	3	148
Robotnicy niewykwalifik.	75	17	8	92
Rolnicy	82	17	2	44
Pracujący na własny rach.	64	36	0	69
Bierni zawodowo				
Renciści	70	19	11	115
Emeryci	76	11	13	318
Uczniowie i studenci	60	31	8	94
Bezrobotni	71	18	11	90
Gospodynie domowe i inni	70	16	14	57
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	72	25	3	227
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	70	24	6	99
sekt. pryw. poza rolnict.	72	24	4	321
prywatnym gosp. rolnym	84	15	1	55
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	83	12	6	84
301-500	77	15	8	146
501-900	79	14	7	329
901-1200	69	23	8	176
Powyżej 1200 zł	65	32	3	175
Ocena własnych war. mater.				
Złe	75	15	11	295
Średnie	75	18	7	632
Dobre	66	27	7	443
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	71	16	13	77
Raz w tygodniu	73	20	7	676
1-2 razy w miesiącu	75	15	9	232
Kilka razy w roku	70	24	7	252
W ogóle nie uczestniczy	67	25	8	131
Poglądy polityczne				
Lewica	73	22	5	205
Centrum	75	21	5	406
Prawica	70	25	5	462
Trudno powiedzieć	71	11	17	298